

גָּלִיְרַנְדֶּת לְעֵירָן בְּפֶרְשָׁת הַשְׁבָּרָע
עֲרוֹכִים בַּיָּדֵי נָחָמָה לִיבּוּבִּיךְ שְׁבָּה אַחַת עֲשָׂרָה
יָצָא לְאוֹרָעָי מָוסֵד תּוֹרָה וְחַשְׁכָּלה לְמִבְּרוֹגְרָם וּלְנוּרָעָר
הַסְּתָדְרוֹת נָשִׁי מַזְרָחִי בְּאָמְרִיקָה

פרק א'

במדבר (תש"יב)

א. שאלות כלליות:

1. מהו השם שבו יוכנה חומש במדבר בפי חז"ל ובפי פרשנינו על פי תכנה של פרשה ראשונה?
2. לדעתך רב המפרשין הרוי המפקד אשר עליו נצווה משה בפרשנו המפקד השני מאין זאת בני ישראל מצרים.
3. ע"י רשי' שמוט ל' ט"ז ד"ה ובנתן אותו על עבדות האל מועד. כיצד מוכיח רשי' את זקמת הדעה הנ"ל?

ב. השווה את המניין הזה (שבפרשן במדבר) למניין ראשון (שמות ל' י"א-ט"ז).

1. מה ההבדל בין שני המפקדים באופים ובדרך בצוועם?
2. השווה את תוצאות המפקד הראשון שמוט ל"ח כ"ה-כ"ו לתוצאות המפקד השני בפרשנו במדבר א' מ"ה-מ"ג.

במדבר א' מ"ג

שמות ל"ח כ"ה

לכל העובר על הפקודים מבן עשרים שנה ומעלה ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצאי צבא ביטראל...

...שׁ מאות אלף וחלשת אלפיים וחמש מאות וחמשים לשש מאות אלף וחלשת אלפיים וחמש

1. מה הטעינה המתוערת לנוכח השוואת זו?

2. מה הן התשובות הטונאות שבנה מנסים המפרשים לישב תמייהה זו? ע"י רשי' שמוט ל' ט"ז ד"ה ובנתן אותו על עבדות האל מועד רמב"ן " " " כי תשא החיל מן "וראם תאמיר וכי אפער עד "להיות לגיון למלך".

ג. מה הייתה תכילת המפקד הזה שعليו צוה משה כאן, לפי דעתיהם הטונאות של מפרשינו?

רמב"ן פרק א' מ"ה ד"ה ויהיו כל פקודי בני ישראל לבית אבותם רשב"ם " " ב' " שאו את ראש ספורנו " " ב' " שאו את ראש

ד. שאו את ראש כל עדת בני ישראל... לגולגולתם. רשי' ד"ה לגולגולתם.

רמב"ן ד"ה תפקדו אותם עד "ואזרבי המלך למה חפץ". (זהו דבריו שמוט לע"כ ד"ה כי תשא החיל מן "והנרא אל כי לא הצדיק..." עד "חטאתי מאי אשר עשית...")

אברבנאל בפירושו לשוואל ב' כי מתנגד דעת רשי' כאן: ומה שפירש רשי' (במדבר א' ב') שנמנו אז על ידי שקלים - כבודו במקומו מונח -

איןנו אמיתי בפירוש הכתובים, כי הנה יגידו שלא לנו ישראל על ידי שקלים, כי אם לגולגולותם.

1. מה הכריח את רשי' להוציא את דבריו לפסוקנו?

2. האם מסכים הרמב"ן אותו בפרשן המניין הזה?

3. התוכל להביא עדויות מן הכתובים בפרשנו לדעת אברבנאל?

ה. רמב"ג המקומות המסומנים בשאלת ד'. רמב"ג שמואל ב' כ"ד: היה החטא בשוד מטייח אלוקי יעקב ובנעם זמירות ישראל שם בשוד זרוועו בעבוחו על רב עמו, ולא היה ראי שיטים בטחוונו ברב עם הדרת מלך, כי אם בה' לבודו שאין מעazor בידיו להושיע ברב או במעט.

אברבנאל שם: אוואר אני שלא היה גדל החטא מצד עצמו כי אם כפי החוטא ומעלתו, כי דויד שבטבעו היה שפל רוח, כמו שתאמר (תהלים קל"א) "ה' לא גבה לבי ולא רמו עינני" והיה נשען באלוקי, כמו שאמרת (תהלים ע"א)

"בך ה' חסיתני ובה' בטחתי" ואמיר (שם קי"ח) "טוב לחסות בה"

מבטה באדם", ומאר שטש בטלות גдол ודקות נמרץ שבעים שנה ולבסוף נעשה גבוה עינים ורחב לבב ויבטה ברב עמו. ויתהיל במתת

תקר, בצוותו את יואב שימנה את העם להtagאות בו על אויביו, לכון היה ראווי לעבש גדול...

1. כמה ברוח הרמב"ן למקומו מן הפירוש הרגיל בפירושו את חטא דויד

--- תשובה או שאלות יש לטוח לנחמה ליבוביץ, ירושלים, קריית מסע